

Päijät-Hämeen liiton kommentit Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+ luonnokseen

Päätös

Päijät-Hämeen liiton on antanut kommentit Varsinais-Suomen maakuntastrategia 2040+ luonnokseen.

Kommentit lukuun 2: Varsinais-Suomi nyt
Nykytila on kattavasti kuvattu, erityisesti kansainvälisyys, monikeskuksisuus ja saariston erityispiirteet nousevat esiin. Maakunta on kansainvälinen, elinkeinorakenteeltaan monipuolinen ja kolmanneksi suurin Suomessa. Erityispiirteitä ovat pitkä historia, Saaristomeri ja viljava maaseutu. Erottuvuustekijöitä ovat selkeästi maailman suurin saaristo, nopea ilmastopäästöjen vähentäminen, lääkeviennin ja biokuvantamisen kärkeisaaminen, energiatehokkaat risteilijät, ruokaomavaraisuus ja kulttuurin vahva asema. Ilmastopäästöjen vähentäminen ja kiertotalouden edistäminen ovat jo toteutuneet nopeammin kuin muualla Suomessa. Mutta toki tekemistä on edelleen varsinkin maankäyttösektorin näkökulmasta.

Varsinais-Suomen väkiluku ja väestörakenteen kehityskulku on muuhun Suomeen verraten poikkeuksellisen positiivinen. Älykkään sopeutumisen suunnitelmaa ja toimia tulee silti miettiä ehkä syvällisemmin, luonnollinen väestönkehitys on pientä ja väestö ikääntyy. Tämä tuo haasteita osaamisen saatavuuteen ja palvelujen tarpeeseen. Kommentit lukuun 3: Visio Varsinais-Suomesta 2040 Visio Varsinais-Suomi – yhteyksien rakentaja on aktiivinen, rohkea ja mahdollinen toteuttaa. Alueen rooli huoltovarmuuden, hyvinvoinnin, teknologian ja kansainvälisen yhteistyön vahvistajana on tulevaisuussuuntautunut ja rohkea. Pohjana on yli vuosikymmenen jatkunut, systemaattinen kumppanuustyö, sijainti Suomen siltana länteen ja kyky yhdistää ihmiset ja ideat. Strategian neljä läpileikkaavaa teemaa: kestävä talous ja kilpailukyky, luonto ja puhdas siirtymä, kokonaisturvallisuus, uudistumiskyky ja tulevaisuusvalmius ovat tärkeitä tulevaisuuteen sopeutumisen kannalta. Teemat ovat myös hyvin yhteneviä Päijät-Hämeen strategian kanssa.

Kommentit lukuun 4.1.: Kestävästi elinvoimainen Varsinais-Suomi
Varsinais-Suomen haluaa olla kestävä kasvun ja teknologisen uudistumisen edelläkävijä, jossa elinvoima syntyy rohkeista

investoinneista, murrosteknologioista ja vihreän siirtymän konkreettisista hankkeista. Maakunta erottuu erityisesti datatalouden, puolustusteknologioiden, ruokaomavaraisuuden ja kiertotalouden edelläkävijänä. Toimenpiteillä pyritään myönteisiin ympäristövaikutuksiin, mutta talouskasvun ja ympäristötavoitteiden yhteensovittaminen vaatii huolellista punnintaa. Kiertotalouden ja uudistavan maatalouden ratkaisulla pyritään laajoihin positiivisiin ympäristövaikutuksiin, mikä on tärkeä tavoite kestävän tulevaisuuden ruokatuotannon kannalta. Talouskasvun irtikytkentä ympäristöhaitoista tunnistetaan viheliäiseksi ongelmaksi, ja strategia painottaa absoluuttista irtikytkentää kaikista ympäristöhaitoista. Vihreän siirtymän ja kiertotalouden ratkaisut ovat keskiössä, ja niiden toteutuksessa korostetaan innovaatioita, ekosysteemien kehittämistä ja kansainvälistä yhteistyötä. Saaristomeren tilan parantaminen ja luontopositiivisuus ovat konkreettisia tavoitteita, joilla Varsinais-Suomi erottuu ympäristötoimijana.

Kommentit lukuun 4.2.: Ainutlaatuisen houkutteleva Varsinais-Suomi

Varsinais-Suomi erottuu muista maakunnista ainutlaatuisen saariston, vahvan kulttuuriperinnön, kansainvälisyyden ja kestävän matkailun edelläkävijänä. Vetovoima syntyy monipuolisista mahdollisuuksista, sujuvista yhteyksistä ja aktiivisesta brändityöstä (esim. Pro Varsinais-Suomi ry). Hyvä, että vetovoimaa tarkastellaan kestävyysnäkökulmasta. Vetovoimaa kasvatetaan kestäville ratkaisuille: sujuva arki, toimivat yhteydet, monipuolinen kulttuuri ja luonto sekä vastuullinen matkailu. Kestävän matkailun yritysten määrä pyritään kasvattamaan, ja pyörämatkailu sekä hidas matkailu nostetaan esiin. Saariston ja kulttuurikohteiden tuotteistaminen ympärivuotiseksi matkailukohteeksi lisää houkuttelevuutta.

Kommentit lukuun 4.3.: Varsinais-Suomi sinua varten.

Varsinais-Suomi nostaa Saaristomeren tilan parantamisen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamisen strategiansa ytimeen – konkreettiset toimet ja yhteistyö ovat valtakunnallisesti ja kansainvälisesti ainutlaatuisia ja kannatettavia.

Maakunta tavoittelee Suomen parhaita kulttuuripalveluja ja lumoavimpia kulttuuriympäristöjä, jotka tukevat sekä paikallisidentiteettiä että matkailua. Kuten Päijät-Häme, Varsinais-Suomi panostaa siihen, että täällä opiskelleet jäävät ja työllistyvät alueelle. Koulutuspolut ja työelämäyhteydet ovat erityisen sujuvia. Kumppanuuspyödyt, asukasraadit ja

vt. maakuntajohtaja

17.10.2025

§ 44/2025

murrosareenat vahvistavat yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Malli onkin laajasti sovellettavissa ja erottuu muista maakunnista. Lähijunaliikenteen ja joukkoliikenteen kehittäminen tukee kestävää arkea ja liikkumista, mikä on Varsinais-Suomessa erityisen vahva painopiste.

Kommentit lukuun 5: Älykkään erikoistumisen strategia 2026-2029

Älykkään erikoistumisen painopisteet ovat maakunnalle ominaiset ja valintoina edelleen onnistuneet. Varsinais-Suomi on kansallinen ja eurooppalainen edelläkävijä meriteollisuudessa, lääke- ja diagnostiikkaosaamisessa sekä ruokaturvassa ja -innovaatioissa ja kestäväen talouskasvun edistämisessä, joka huomioi vihreän siirtymän, uudistumisen, kiertotalouden, resurssiviisauden ja planetaaristen rajojen kunnioittamisen. Yhteistyön paikkoja ja yhteisiä tavoitteita löytyy Päijät-Hämeeseen peilaten meriklusterien yhteistyössä, ruokainnovaatioissa ja luontopositiivisuudessa sekä planeettarajoja kunnioittavassa talouden kestävyyssiirtymässä. Tässä on hienot ja kunnianhimoiset tavoitteet.

Kommentit lukuun 6: Strategian toteutus ja seuranta

Toteutus perustuu laajaan verkosto- ja kumppanuusyhteistyöhön, jossa hyödynnetään kansallista ja EU-rahoitusta. Näitä verkostoja käytetään ansiokkaasti myös seurannassa ja tilannekuvan laadinnassa. Seurannassa käytetään monipuolisesti mm. EVP-indeksiä, Varsinais-Suomen barometria sekä toimenpiteiden edistymisen arviointi- ja rahoitusportfoliota. Strategiassa on kauttaaltaan asetettu sopivan kunnianhimoisia tavoitteita. Osa tavoitteista on helpommin seurattavissa ja toteutuminen helposti todennettavissa. Osa tavoitteista on puolestaan yleistasoisempia. Strategian seuranta on kokonaisuudessaan riittävää ja kattavaa. Jatkuva sopeutumista toimintaympäristön muutoksiin tukee ympäristövaikutusten arviointi ja sen sekä ohjelman painotus ja toimet kestäväen kehitykseen liittyen.

Muut mahdolliset kommentit:

Strategiakokonaisuus on selkeä ja looginen ja sitä on helppo seurata. Strategia kannustaa yhteistyöhön, innovaatioihin ja jatkuvaan oppimiseen.

Strategia tunnistaa, että talouskasvun ja ympäristötavoitteiden yhteensovittaminen ei ole yksinkertaista. Kasvun irtikytkentä ympäristöhaitoista on haastava, mutta välttämätön tavoite.

vt. maakuntajohtaja

17.10.2025

§ 44/2025

Varsinais-Suomi pyrkii ratkaisemaan tätä haastetta panostamalla kiertotalouteen, uudistavaan maatalouteen ja resurssiviisauteen. Tavoitteena on, että kasvu ei tapahdu luonnon kustannuksella, vaan tukee luontopositiivisuutta ja monimuotoisuutta. Tätä valintaa haluamme tukea myös omassa ohjelmatyössämme Päijät-Hämeessä ja löytää yhteisiä kehittämistoimia Varsinais-Suomen sekä myös muiden maakuntien kanssa.

Ohjelma korostaa, että jokainen uusi hanke ja investointi tulee arvioida kestävyysnäkökulmasta, ja ristiriitatilanteissa on valittava ratkaisuja, jotka aidosti edistävät sekä taloudellista että ekologista hyvinvointia. Maakunnan liitoilla on tässä arviointiviheliäisten haasteiden ratkaisutyössä tärkeä rooli. Päijät-Häme ja Varsinais-Suomi jakavat useita samoja rakenteelliset tavoitteita: vihreä siirtymä, osaamisperusteinen talous, teollisuuden uudistuminen ja kansainvälinen verkottuminen. Yhteistyötä voi syventää etenkin kiertotalous- ja TKI-ekosysteemeissä, teollisuuden vihreissä siirtymissä, puolustusallalla, ruokainnovaation ja energiaomavaraisuuden alueilla sekä osaaja- ja koulutuspoluissa.

Juha Hertsi
vt. maakuntajohtaja

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

vt. maakuntajohtaja

17.10.2025

§ 44/2025

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.